

2011-11-14

Dnr 43-2010:4949

Göteborgs kommun
Stadsdelsnämnden Centrum
centrum@centrum.goteborg.se
Rektor vid Mossebergsskolan
christian.liljemark@centrum.goteborg.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Mossebergsskolan
i Göteborgs kommun

Tillsyn vid Mossebergsskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborgs kommun, stadsdelen Centrum under åren 2011 och 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i stadsdelen. Mossebergsskolan besöktes av Skolinspektionen den 13 september 2011.

Rektor vid Mossebergsskolan tillträdde sin tjänst under våren 2011. Han har idéer och visioner för skolans pedagogiska utveckling. Vid tillfället för Skolinspektionens tillsynsbesök går det dock inte att bedöma vilken effekt det av rektor påbörjade arbetet har fått. Vid Mossebergsskolan följer lärarna upp de enskilda elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen. Däremot har personalen ingen samlad bild av kunskapsutvecklingen/måluppfyllelsen på grupp- och skolnivå och det saknas en redovisning av den sammantagna kunskapsutvecklingen i skolans dokument.

Arbetet med att utvärdera och analysera kunskapsresultaten pågår för att skolan ska kunna vidareutveckla pedagogiken. Vid Mossebergsskolan finns inga elever i årskurs 3, de flyttar över till Guldhedsskolan efter årskurs 2. Lärarna på de bägge skolorna samarbetar och utvärderar elevernas resultat på de nationella proven för årskurs 3 för att hitta de områden som måste förbättras och utvecklas i det pedagogiska upplägget på Mossebergsskolan. Skolan ger eleverna möjligheter att påverka skolarbetet med egna idéer både när det gäller innehåll och arbetssätt. Eleverna ges möjlighet att ha inflytande över annat som bestäms i skolan genom elev-, mat- och miljöråd.

Mossebergsskolan är liten och därför växlar organisationen av klasserna från läsår till läsår mellan åldershomogena och åldersblandade klasser. Lärare, förskollärare och fritidspersonal måste därför vara flexibla och de arbetar tätt ihop och har konferenser och andra pedagogiska möten i många olika konstellationer. Att personal och elever känner varandra väl bidrar till en trygg skolmiljö.

Vid Mossebergsskolan arbetar personal och elever aktivt med värdegrundsfrågor. Eleverna uppger att de känner sig trygga i sin skola och att det alltid finns vuxna ute på rasterna.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Mossebergs-skolan i Göteborgs kommun, stadsdelen Centrum måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken *Skäl för beslut*.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den 15 februari 2012 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Det finns för varje verksamhet en plan mot kränkande behandling som innehåller dels konkreta åtgärder som skolenheten och varje särskild verksamhet avser att påbörja och genomföra under det kommande året utifrån en aktuell kartläggning, dels en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts, dels vilka rutiner som gäller om personal kränker elev (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen).

Särskilt stöd

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

I detta ingår att:

Skolan ger studiehandledning på modersmålet till de elever som har behov av det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Rektor ser till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas (3 kap. 9 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

De skriftliga omdömena avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket och 5 § skollagen).

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Vid Mossebergsskolan följer lärarna upp elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen. Varje elevs utveckling i ämnena svenska och matematik kartläggs med hjälp av olika diagnoser och tester. För att dokumentera detta arbete använder sig lärarna bland annat av ett system med matriser. Det saknas dock en samlad bild av kunskapsutvecklingen/måluppfyllelsen på såväl grupp- som på skolnivå.

Arbetet med att utvärdera och analysera kunskapsresultaten och prova på andra pedagogiska idéer är enligt rektorn under utveckling, då man i lärargruppen diskuterar och prövar olika tillvägagångssätt. Vid Mossebergsskolan finns inga elever i årskurs 3, de flyttar över till den närbelägna Guldhedsskolan som har elever i årskurser 3-9. Lärarna på de båda skolorna samarbetar och utvärderar elevernas resultat på de nationella proven för årskurs 3 för att identifiera de områden som måste förbättras och utvecklas i det pedagogiska arbetet på Mossebergsskolan.

Rektor anser att eleverna på skolan har goda möjligheter att nå de nationella målen. I den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att pedagogerna bedömer att området "Normer och värden" är utmärkande för skolans arbete. På Mossebergsskolan bedrivs ett kontinuerligt värdegrundsarbete vilket kommer till uttryck bland annat genom rollspel och lekar där eleverna får träna sig i att ta ställning i värdegrundsfrågor, man har diskussioner och genomför kompisamtal och arbetar med "EQ". På klassråd, elevråd och vid enskilda samtal tas värdegrundsfrågor upp. Vid besöket sade de elever Skolinspektionen träffade att de kände sig trygga och att de hade det lugnt på skolan både inom- och utomhus.

Trots att Mossebergsskolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat, pekar Skolinspektionen i detta beslut på ett antal områden där författningarna inte följs.

Föreläggande:

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Den likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling som finns på Mossebergsskolan gäller för läsåret 2009/2010. Någon plan upprättad senare finns inte enligt rektor. Därmed saknas en årlig plan mot kränkande behandling för Mossebergsskolan.

Rektorn berättar att han är medveten om att det fanns brister i den tidigare upprättade likabehandlingsplanen/plan mot kränkande behandling för år 2009/2010, bland annat gällde planen olika verksamheter i skolan utan att dessa kunde identifieras i själva planen. Vidare uppger rektorn att vårdnadshavare till elever vid Mossebergsskolan nyligen har träffats för att i samverkan med skolans personal påbörja arbetet med att upprätta en ny årlig plan mot kränkande behandling.

Utredningen visar att det vid Mossebergsskolan inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever eftersom skolan saknar en aktuell plan mot kränkande behandling som uppfyller författningarnas krav, vilket är en del av det målinriktade arbetet för att förebygga och motverka kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Då det är diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över diskrimineringslagen och därmed över bestämmelserna om likabehandlingsplan kommer Skolinspektionen informera DO om att Mossebergsskolan saknar en likabehandlingsplan.

Författning:

6 kap. 6 och 8 §§ skollagen

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till.

Rektor ser inte till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas

Motivering:

Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Av skollagen framgår att åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmen ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid intervju med rektor framkom att det på skolan finns ett fåtal nyinflyttade elever med annat modersmål än svenska och som är i behov av att få studiehandledning på sitt modersmål. Vid tillfället för Skolinspektionens besök ges ingen studiehandledning på modersmålet men det framkommer att rektor håller på att anordna detta för berörda elever.

Vid dokumentstudier av åtgärdsprogram framkommer att de i varierande grad uppfyller skollagens krav. Skolan har en dokumenterad arbetsgång för elevärenden. De

åtgärdsprogram som Skolinspektionen har fått ta del av överensstämmer inte med kraven i skollagen då elevens behov inte alltid tydligt anges. Åtgärdsprogrammen innehåller konkreta åtgärder med angivande av ansvarig personal och även uppföljningsdatum är angivna. Hur åtgärder ska följas upp och utvärderas går däremot inte att utläsa i åtgärdsprogrammen. Rektor håller på att tillsammans med personalen arbeta fram en utförligare modell för åtgärdsprogrammen.

Utredningen visar att alla elever som är i behov av särskilt stöd i form av studiehandledning på modersmålet inte får detta. Vidare framgår inte av åtgärdsprogrammen vilka elevens behov är, hur dessa ska tillgodoses och hur åtgärder ska följas upp och utvärderas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning:

5 kap. 4 § skolförordningen

3 kap. 9 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning**Bedömning:**

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga utveckling.

Motivering:

Vid utvecklingssamtal ska läraren, enligt skollagen, i de skriftliga omdömena ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Där ska även finnas en sammanfattning av vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

De skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av visar kunskapsutvecklingen i ämnena svenska, matematik, NO/SO samt idrott och hälsa. De mer framåtsyftande utvecklingsstegen är ofta vagt beskrivna i förhållande till de nationella målen för studierna. Det framgår inte tydligt vad eleven ska arbeta vidare med och inte heller hur skolan ska stödja eleverna för att de ska kunna vidareutveckla sitt lärande för att nå så långt som möjligt.

Av utredningen framgår att eleven och elevens vårdnadshavare inte fortlöpande informeras om elevens kunskapsutveckling eftersom de skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna inte avser elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven och därmed inte uppfyller författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektor tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska på skolenhetsnivå genomföras ett systematiskt kvalitetsarbete som består i att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskolelärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att uppfylla nationella mål för utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska vara dokumenterat.

Mossebergsskolans inskickade kvalitetsredovisning är från 2009/2010. I denna lyfts några utvecklingsområden fram. Ett mål var att utveckla ordningsregler och implementera likabehandlingsplanen/den årliga planen mot kränkande behandling. Ett annat mål var att öka it-kompetensen hos lärarna och att arbeta med lokala pedagogiska planeringar. Analys av elevernas kunskapsutveckling och åtföljande pedagogiska förändringar i arbetssätt på skolan saknas i kvalitetsredovisningen från 2009/2010. Vid intervju med rektor framkommer att det systematiska kvalitetsarbetet varit bristfälligt och behöver utvecklas.

Av utredningen framkommer att rektorn inte tar ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning:

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Bakgrund

Beskrivning av Mossebergsskolan

Mossebergsskolan ligger intill Doktor Håléns parkområde i Guldheden. Skolan har två förskoleklasser med 53 elever, tre åldersintegrerade klasser för årskurserna 1 och 2 med 70 elever. Dessutom erbjuds skolbarnsomsorg på skolan. Även en förskolegrupp med femåringar finns i lokalerna. Mossebergsskolan har få elever och det gör att organisationen växlar år från år mellan åldershomogena och åldersblandade klasser.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit juristen Magnus Jonasson och utredaren Mats Aronsson.

Då det är diskrimineringsombudsmannen (DO) som utövar tillsyn över diskrimineringslagen och därmed över bestämmelserna om likabehandlingsplan kommer Skolinspektionen informera DO om att Mossebergsskolan saknar en likabehandlingsplan.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist
Enhetschef

Barbro Fock
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning kommunen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Kommunens förskoleverksamhet respektive och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut).

Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning. Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för kommunen. Företrädare för kommunen ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).